

Cruciaal voor het Oekraïense voorjaarsoffensief is de bevoorrading – en die is kwetsbaar

Achtergrondartikel uit het ND door [Stieven Ramdharie / vk](#), maandag 8 mei 2023 om 19:50

Oekraïne stelt dat de voorbereidingen voor het grote voorjaarsoffensief bijna zijn afgerond. Maar hoe krijg je grote hoeveelheden munitie, maar ook voedsel naar een legermacht van tienduizenden soldaten?

Oekraïense soldaten in Bachmoet. 'Zonder goede logistiek kun je niet vechten', zegt luitenant-generaal b.d. Hans van Griensven.beeld shutterstock / Celestino Arce

AMSTERDAM

Het nieuwste Amerikaanse wapenpakket voor Kyiv, dat woensdag werd gepresenteerd, laat zien hoe de VS aan de vooravond van het langverwachte offensief het Oekraïense leger nog snel proberen op te krikken. Kosten: 300 miljoen dollar, waarmee de teller van de Amerikaanse wapensteun sinds de invasie op bijna 36 miljard dollar staat.

Naast de duizenden artilleriegranaten, antitankwapens en mortieren, prijken op het lijstje ook trucks en trailers om zwaar militair materieel te vervoeren. Ook gaan er reserveonderdelen om tanks en pantserwagens rijdende te houden naar Oekraïne, net als explosieven om de Russische obstakels aan het front straks op te blazen.

Alle wapens, materieel en onderdelen moeten straks wel hun weg vinden naar de twaalf gevechtsbrigades die worden klaargestoomd. En als de Oekraïners met hun Leopard-tanks en Bradley-pantserwagens oprukken en op een zwakke plek van de Russische verdedigingslinie weten door te stoten, moet de aanval ook onafgebroken door kunnen gaan. De bevoorrading is dan cruciaal: zonder granaten die pantsers kunnen doorboren, zijn de hightech Leopards, die de Russische T-72's van kilometers afstand moeten vernietigen, straks immers van geen enkele waarde.

forse klus

‘Het logistieke plan achter een aanvalsplan is nét zo belangrijk’, benadrukt luitenant-generaal b.d. Hans van Griensven, commandant in 2007 van de Nederlandse militairen in de Afghaanse provincie Uruzgan. ‘Zonder een goede logistiek kun je niet vechten. Dus dat moet strak geregeld en gepland zijn, van de aanvoer van brandstof en wapens tot het eten voor de militairen. Wat heeft een eenheid per dag nodig? En hoe zorg je dat ze het ook krijgen, terwijl de oorlog gewoon doorgaat?’

De twaalf gevechtsbrigades die Oekraïne en het Westen bewapenen voor het offensief, zijn in totaal zo’n 50.000 soldaten sterk. Is de bevoorrading van zo’n grote legermacht normaal al een forse klus, voor de Oekraïense generaals is dat extra moeilijk. Want voor de invasie bestond de bewapening van het leger voornamelijk uit wapentuig van Sovjet-makelij. Daarna moest Kyiv een stroom westerse wapens zien te integreren in de krijgsmacht.

Artillerie-eenheden die bijvoorbeeld beschikten over de Russische Pion-houwitser, moesten ook schieten met de verschillende houwitsers die het Westen leverde: van de Amerikaanse M777 en de Poolse Krab tot de Franse Caesar. Tot overmaat van ramp gebruiken de westerse en Russische kanonnen ook granaten van een ander kaliber. Gevolg is dat de logistieke specialisten zowel 152 mm- als 155 mm-granaten bij de artilleristen moeten zien te krijgen.

logistieke nachtmerrie

Dezelfde logistieke nachtmerrie geldt voor een ander veelgebruikt wapen: de antitankwapens. Oekraïne kreeg tienduizenden antitankwapens van onder andere Amerikaanse, Britse, Franse en Zweedse makelij. Hoe krijg je het straks tijdens het offensief voor elkaar dat de militairen die schieten met de Amerikaanse Javelin, op tijd worden bevoorrad met de geavanceerde HEAT-raket?

‘Een gevechtseenheid is in principe 24 tot 48 uur zelfstandig’, zegt Van Griensven. ‘Daarna zullen ze opnieuw moeten worden bevoorrad. Achter de linies moeten vrachtwagens de wapens naar een bepaald punt vervoeren, waarna gepantserde voertuigen het transport naar de frontlijn overnemen. Dat moet je dus goed plannen. En het moet in het geheim gebeuren. Het ligt voor de hand dat de Russen die logistieke lijnen van Oekraïne proberen te raken.’

gevaarlijk

Een probleem voor Oekraïne is dat ze de gevechtstroepen niet via de lucht kunnen bevoorraden met bijvoorbeeld helikopters, vanwege het gevaar van de Russische luchtverdediging.

Van Griensven maakte in Uruzgan mee dat de bevoorrading van de Nederlandse troepen werd gefrustreerd door de Taliban. Strijders hielden grote konvoeien tegen, waardoor vooral brandstof gerantsoeneerd moest worden.

Ook de watervoorziening kwam in gevaar. Van Griensven: ‘Door de lucht, met helikopters, moesten we de problemen met de bevoorrading proberen op te lossen. Maar ook in Afghanistan was dat gevaarlijk, omdat helikopters kwetsbaar waren voor aanvallen vanaf de grond. Voor een commandant is de bevoorrading altijd een groot punt van zorg. Het is een continu proces dat heel kwetsbaar is.’

Omgekeerd moeten ook de Russen zich zorgen maken over de kwetsbaarheid van hun bevoorrading. Van Griensven wijst erop dat de Oekraïners met de keuze voor een offensief in het zuiden het invasieleger hard zouden kunnen treffen. Door de Krim, dat gebruikt wordt om de Russische

eenheden te bevoorraden, af te sluiten kan de aanvoer van onder andere wapens en brandstof worden afgesneden.

Ook wijst hij op het belang van misleiding. Van Griensven: 'Waar de Oekraïense brigades zich bevinden, is ook belangrijk. Je kunt de Russen op dit punt misleiden om vervolgens ergens anders toe te slaan. De truc is om een plek te zoeken waar je door hun linies kunt breken. Dan kun je snel tempo maken. Dan kom je in de rug van de vijand. Geen enkel leger wil dat.'